

SZÉKELY-UDVARHELY

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZGAZDASÁGI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

UDVARHELYVÁRMEGYE HIVATALOS LAPJA, AZ UDVARHELYVÁRMEGYEI KÖZSÉGI ÉS KÖRJEGYZŐK EGYLETE, AZ UDVARHELYMEGYEI ÁLTALÁNOS TANÍTÓ-EGYESÜLET ÉS AZ UDVARHELYMEGYEI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI DÍJAK: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor. Negyed évre 2 kor. Papok, tanítók, gazdasági egyleti tagok és közs. előjárónak egész évre 6 kor., a tanító-egylet tagjainak, közs. és körjegyzőknek 5 kor. — Egy példány ára 16 fillér. Megjelen hetenkint egyszer: vasárnap.

Felolós szerkesztő és kiadótulajdonos

B E T E G H P Á L.

Hivatalos hirdetések 100 szóig minden szó 4 fillér, azonfelül 2 fillér, magánhirdetések 6 fillér, többszöri közlésnél 4 filléret közzöltenek. — Bélyegdíj külön 60 fillér. Nyiltér sora 1 kor. Hirdetés és nyiltér díja előre fizetendő. — Hirdetéseket a lap részére elfogad minden hirdetőiroda.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: B E T E G H P Á L könyvkereskedése, könyvnyomtató és könyvtörő üzlete (Kossuth-utca), hova minden e lapot érdeklő közlemények, előfizetések és hirdetések intézendők. — Kéziratok nem adatkak vissza.

Gróf Majláth püspök városunkban.

(ex) Másodszor éri már városunkat s kiváltképen annak katolikus lakóit ama kitüntető szerencse, hogy falai közt fogadhatta magas vendégeit, tisztelheti Erdélynek apostoli buzgalmában modern idők óta páratlanul álló püspökét.

Legyen tehát lelkesült örömmel s a honpolgári szív őszinte melegével minálunk is üdvözölve!

Mert a ki pihenést nem engedő főpásztori útjában székely véreink erkölcsének megtartásán fáradozik; a ki magasztos elhivatásával járó kötelemait példátadó kitartással végzi; a ki a szülők legdrágább reményeit Istenes életre vezéri, fejlődés alatt álló karakterében megszilárdítja s felvertezi mindazokkal a lelki tulajdonokkal, melyek majdani életpályáik közepette a kísértések legbiztosabb védőpajzsai lesznek; a ki a gyermekesreg atyai gondos nevelésével nemzeti missziót is végez, mert az erős egyéni jellem összességéből alakul ki az egységes nemzeti karakter; a ki kegyelettel áldoz a meghaltak emlékének s megtanít arra, hogy elköltözött édesinkért is imádkozunk; a ki híveinek lelki épülésére napestig munkában áll; a ki egyszerű és rendszeres diétájával egészséges, hosszú élet szabályait példázza; a kit egyéni húság, halál félelme és ragály a közkórházak betegeinek vizsgálatától soha el nem tántoríthatnak; a ki rövid 3 év alatt, hogy nagynevű elődeinek püspöki trónjába ült, csak itt, vármegyénk területén közel 30,000 korona kulturális jótékonyagot gyakorolt, nem tekintve a folyamatban lévő és tervezett építkezéseket, nem a magán folyamosodóknak kiutalt segélyt és a szegénysorsu, jó tanulóknak évenként folyósított internatusi költségeket; a kinek ajkáról soha egy gáncsoló szó el nem hangzott sem szöszékről, sem magánkörben azok ellen, kik nem az ő egyháza elveit követik, mert főpásztori jelgége más meggyőződését nem bántani, a magáét Istentől nyert összes

tehetségeivel megoltalmazni; a ki szeretetreméltó egyéniséggel csak barátot szereszet: lehetetlen, hogy magas közjogi állásában tiszteletünk, főpásztori működésében bámulatunk, kulturális áldozatkészségében hálánk és emberbaráti ténykedéseiben szeretetünk tárgya ne legyen és ne érezzünk azokkal, kik az ő segítségével nyomorgó sorsuk keserű könnyeit letörölve, áldani fogják nevét mindenha.

Isten hozta; legyen, mint eddig, most is városunkban szívesen üdvözölve!

Fogadtatásáról különben a következőkben számolhatunk be: Hivatalos bérmantjának már egyharmadát megtette s teljesen jó kondícióban, a napi fáradsalmak legkisebb nyoma nélkül érkezett meg a népszerű főpásztor.

Fogadtatása Keresztúrtól kezdve mindvégig lelkes, őszinte, állásához és a helyi körülményekhez mérten imponans is volt. Különösen kitétt magáért Csókfalva tulnyomóan református község, hol tiszteletére Dózsa Endre ref. kurátor díszebédet adott, a község pedig ökröt vagatott le saját költségén s nagy népünnepélytel tisztelet meg a lekötölező modoru főpap és magánas ottlétét és a vidéken híres vallási türelmességnek és kölcsönös udvariasságnak követésére méltó példáját adja.

Városunkból délután 3 órakor indult ki a felső-piaczétről a díszes banderim és a kocsi hosszu sora a püspök elé. Elébe ment egészen a Szejke-fürdő felső végéig, hol a lengyelfalvi ut bekanyarodik. Négy óra után érkezett be ágyudörgés, éljenek zugása közt, saját négyes fogatán s meghallgatta dr. Török Albert ny. főispán, főgondnoknak az egyházközség nevében elmondott meleghangú beszédét, melyre a lelkek föl-kent és fenkölt gondolkodásu apostola, kellemesen csengő hangján és a szokott szívbéli közvetlenséggel válaszolt. Aztán megindult a menet s meg sem állott a szakiskola előtt felállított díszkapuig, hol dr. Gyarmathy Dezső polgármester városunk nevében a következő beszéddel üdvözölte:

Méltóságos és főtisztelendő Püspök ur!

Erdély legmagyarabb vármegyéje egyetlen városának Székely-Udvarhelynek polgárai jöttek tisztelegni méltóságod elé és nekem, mint e város polgármesterének jutott a szerencse, hogy polgártársaim érzelmét, gondolkozását tolmácsoljam.

Erdély a vallás szabadságkorlat hazája volt már azon korszakban, mikor az ősmert világrészek majd

minden pontjában a kor nyersesége és a vad fanatizmus Krisztus alapelveivel ellenkezőleg, gyilkoló eszközt adott az emberek kezébe, hogy irtsa azzal faját és rabszolgájává tegye a hitet, meggyőződést. Mikor a vallásfelekezetek fegyverrel állottak szemben egymással Európa majd minden országában: Erdély aranykorát érte, mert a vallásküzdelem korunkhoz illő magas fokon állott. Feltűnő példáját adta ennek vármegyénk, hol nem volt az a létező hit, mely szabad gyakorlatot ne élvezett volna és városunkban a róm. kath. az evangélicus reformátussal egy templomban imáda Istenét, holott más országokban megvonták volna egymástól még a levegőt is.

Oka pedig e nemes cselekedetnek az, hogy vallásos buzgóságunk, hitünk, meggyőződésünkön felül van egy mindnyájunkat összehozó, együttartó és egymásra utaló eszme: a hazaszeretet.

A hazaszeretet, mely vezérelte Erdély politikusait; a hazaszeretet, mely áthatotta a kis ország minden egyes részét és minden egyes polgárát; a hazaszeretet, mely nem engedte e város egyik polgárának sem, polgártársa vallásos meggyőződését bírálni, vagy éppen kisebbiteni, mert első sorban magyarok vagyunk, édes magyar hazánknak hű gyermekei és csak ennek leszámolása után vallásunk dogmáinak buzgó harcosai.

A hazaszeretet, magyar alkotmányunkhoz való szigorú ragaszkodás és vallástürellem tette lehetővé, hogy a magyarság Erdélyben oly sok századokon keresztül fenntartotta uralmát és faját, a nagyszámu idegen ajku és gondolkodásu nemzetiségek között. Ezek azok, melyek egyesítették Székely-Udvarhely város polgárságát.

Méltóságod vallásunkat tekintve, a róm. katolikusokon kívül közöttünk igen nagy számban lát evangélicus reformátust, unitáriust, izraelitát, görög egyesült és nem egyesültet is; de legyen meggyőződve, hogy mindennek fölött magyarok vagyunk.

Ez, a mi idehozott mindnyájunkat, mert erős a meggyőződésünk, hogy Erdély róm. kath. püspökének anyagi és szellemi hatalmas erejénél fogva a magyar érdekek egyik legbuzgóbb harcosának, vezérének kell lenni.

Polgártársaim nevében ujjal üdvözölöm és kérem az egek Mindenható urát, méltóságodat mint erdélyi róm. kath. püspököt soká éltesse, hogy a vallástürellem szemelött tartásával, Erdélyben a magyarságot napról napra erősíthesse, leröva ez által szeretett hazánk iránti szent kötelességét.

A püspök többek között kijelentette, hogy nem először van szerencséje e nemes székely anya-

A „SZÉKELY-UDVARHELY” TÁRGZÁJA.

A civilizáció.

— Francziából fordította: Beregszászy Árpádné. —

A „Székely-Udvarhely” eredeti tárgzája.

Midőn a három árbczos »Szent Anna« hajót vezényeltem, Szumátrában egy orangutánot kaptam ajándékba. Igen jó természetű állat volt; ha néha méregbe jött csak így tettem: Pszt, s ha kiálték: te, gézenguz, megfelekedtel a theámról, mert rendesen ő szolgált fel, még pedig híven, soha egy kockát sem lopott a czukorból: hű volt, rendkívül ügyes és ragaszkodása páratlan.

Tengeri utamat bevégezván Marseillében lakást béreltem egy vendéglőben, hol pár napig tartózkodtam jó barátommal az orangutánanggal. Azonban Marseillében nem kellett nagy feltűnést az én uti társam. Önkéntelenül eszembe jutott az a példabeszéd, hogy: a hol sok a majom, nem tűnik fel, egygyel több, vagy kevesebb.

De megjártam ám Párisban: ott ha kimentem majommal az utcára, körülvettek, kísérték, taszigáldták, csak hogy jobban láthassák, ha egy omnibuszba akartam vele beülni, kellemetlen helyzetbe hozott. A conductor azt kívánta, hogy egy egész jegyet vegyek; eleget mondtam neki: — kérem, hiszen még gyermek, csak hat éves: de mindhiába, — emberszámba vette. Én tehát fizettem s beültünk: ekkor következett a haddel-hadd. A gyermekek elkezdtek sírni, a hölgyek idegbajba estek, a férfiak protestáltak. Hiában akartam velök megértetni, hogy az az én barátom; nem tudták sehogy egyeztetni a majombarátságot a civilizációval.

Elég az hozzá, kikerülődő a fenn idézett jeleneteket, otthon hagytam majmomat egy alkalommal; de nála nélkül roppantul unatkoztam, hiszen ő volt az én egyetlen önzetlen jó barátom; a civilizatio még nem ölte volt ki belőle a ragaszkodás csiráját.

Gyors léptekkel siettem hazafelé azon erős elhatározással, hogy inkább távozom Párisból, mintsem barátom hűségével vissza éljek, — lelki-furdalást éreztem, a mért majmomat otthon hagytam egyedül bezárva.

Töprengésből egy ismerős női hang rázott fel, felpillantva, unokanővéremet láttam magam előtt, ki másodszor is mondá csengő hangján: Isten hozott Párisba! Eppen jókor jöttél, holnap jelmehál lesz nálam, okvetlen elvárlak. Nem mehettek, választottam lehorgasztott fővel. — Miért? Mert nem vagyok egyedül. Hozd el vendégedet is, nagyon fogok örvendeni. Nagyon szép hölgykoszoru lesz nálam, remélem vendéged nem kerül a női társaságot. — Nem, azt nem is merem róla feltenni, hisz az a férfi, a ki a női társaságot kerüli rendszeren nagyon alant szokott szorakozást keresni, neked pedig olyan barátod nem lehet. No de már többet nem fecsegek, száz szónak is egy a vége: jöttök! A viszontlátásra holnap este barátoddal együtt! A jelmehál ne aggasszon, van nálam elég a kis teremben választottok. Köszönöm, én nem szoktam soha jelmehál felvenni, barátomnak pedig van egy a mit Sumátrából hozott magával. Nem bánom én akár honnan hozta legalább valami új lesz, valami különös bizonyára! Pá, pá: intett kis kezével é s tova tűnt a palota sorok között. Másnap hűségesen megjelentünk a jelmehálba.

Mily feltűnést okozott az én majmom! Mindenki azon csodálkozott, miként tudta magát oly ügyesen maszkirozni, mily hű minden mozdulata, mintha való-ságos majom lenne.

Én egy hölgy előtt magam meghajtvá, tánczra kértem föl, ezt látva a majom szintén úgy tett.

Bámulva néztem mint simulnak a majom hosszu karmai a nő karcsu derekához és valósággal kezdett rajtam erőt venni a dárvinizmus. Majd felállunk a négyesre. Egyszerre csak arra leszek figyelmes, hogy az orangután teljes odaadással csodál egy distingvált kinézésu urat, ki roppant lelkesedéssel rendezte a négyest. A distingvált ur a négyes végeztével hozzám közeledett és beszédbe elegyedvén, csakugy proforma felemeltette, hogy ő milyen szorakozott, — például most is otthon felelte a tárczáját és most neki gyalog kell haza menni, nem lévén fogatja.

Én készséggel felajánlottam a distingvált kinézésu urnak a szükséges 10 francot, ő kocsit fogad és az orrom előtt elhajt. Mi ketteskén — én és a majom, szépen haza ballagtunk. A distingvált kinézésu urat

azóta soha többet nem láttam; de a 10 francot sem. Ej de hisz vétnek a civilizatio ellen, ha ezért panaszkodnám!

Az emlékezetes jelmehál után a majom álmodozó kezdett lenni, s álmodozása azzal végződött, hogy egy szép reggel megszökött.

Keservesen megsirattam, gyászoltam két évig: pedig megcsalt, hűtlenül elhagyott, éppen akkor, midőn kezdtem hinni, hogy az emberek szívéből a szeretet és ragaszkodás az állatokba költözött. Irigység, önzés és cinizmus: a civilizatio szörnyszülöttei!

Nem írom tovább le elkeseredésem határt nem ismerő kifakadásait. Gyászveim leletével, visszatértem hajómon Szumátrába. Utunk nagyon kellemes volt. A tiszta égbolt a tenger vízzel összeolvadni látszott, úgy nézve ki, mint egy óriási szappan buborék; visszatükrözvén hajónkat a sirályoktól meglepett fedélzettel. Villam gyorsasággal haladtunk és így egy napi időt nyertünk.

Ha szabad időm van, vadászni szoktam. Puskával vállamon a sürségbe mélyedtem. Egy tisztáshoz érve, — mit látnak szemeim?! Egy négyest tánczoló majom társaságot. A tánczolókat között egy szép nagy majom öltik szemembe, ki oly taktikával vezette a négyest, hogy önkéntelenül gondolkozni kezdtem, — vajjon hol láttam én e mozdulatokat, nézem... nézem... semmi kétség, a distingvált ur mozdulatjai, s így az a majom nem lehet más, mint az unokanővérem egykori vendége. Közelebb lépek s megszólítom: Pszt! gézenguz, — úgy látszik megfelekedtel a theámról?!

Nem csalódtam, csakugyan ő volt; hangom hallatára egy fához szaladt s kezében két kokuszdióval hozzám jött és megkínált.

Ej mit?! csak nem fogom túrni, hogy egy majom civilizáltabb legyen mint én — elfogadtam a két kokuszdiót, s szerencsét kívántam a majomnak, hogy a Szumátrai szüz erdőbe is bevezette a civilizatiót.

Igy váltam meg utolsó barátomtól: ő ott maradt a Sumátrai rengetegben a vadállatok között, — én pedig visszatértem az emberek közé; és most a felett el-mélekdem, hogy miként változhatik át a nagyvilág columba liviává?...

város magyar vendégszeretében részesülni s ismeri polgárságának hazafias és vallásos érzelmeit. Ő imádkozni jött ide, s midőn imádkozik nem hűvért, hanem a népet imádkozik — vallásfelekezeti különbség nélkül. A hazas szeretet ő is éri, vereben van, hisz ereiben, nagyanyja után, székely vér is forr. Köszöni a szívélyes, barátságos fogadtatást s Istennek áldását kéri a város polgárságára.

Szavait gyakori éljenzések kísérték.

Harangzugas, tűzoltók zenekarának hangjai, mozsárlövés mellett indult meg az impozáns menet a plébánia felé, hol a kántori lak és kath. leánynevelde közt szírtén diszkapu állott, között a főgymnasium, kath. elemi iskola és a kath. leánynevelde ifjúsága fogadta és a papság élén Jung Cseke Lajos apát, ki gyönyörű beszéddel üdvözölte.

A templomban elvégezvén rendes imáját, azonnal megkezdte mindenütt pontosan betartott programját: kivonult a temetőbe könyörögni a holtakért, majd Maria-litániát tartott, hűvéhez pár buzditó szót intézett már megelőzőleg s aztán leült gyóntatni, mely néha benyulik a késő éjszakába is.

Utó programján egy kissé változtatott, a mennyiben az iskolák hétfőre tervezett meglátogatása elmarad s a délutáni órák helyett már reggel Vágásba indul bermalni, honnan kedden jó reggel ide visszatérve, megreggelizik s folytatja útját Oláhfalú felé. Ezt a változást a vasáros székérjárás tette szükségessé. Ma bermalni fog s délelőtt fogadja a tanári kar és egyháztanács tisztelgését s azokat, kik privátim jelentkeznek, mert a hivatalos már két évvel ezelőtt ugyanis megtörtént, de meg ideje sincs. Délután fél 4 órákor a főgym. ünnepélyén vesz részt. Utánna a kath. leányneveldeben hallgat meg hasonló tartalmu programot. Aztán Maria-litánia lesz.

A községi jegyzők minősítése. Az ország különböző vidékein tíz közigazgatási kurzust fognak felállítani, a melyeken a jelenlegi községi jegyzők közül bárki részt vehet. Azok a községi és körjegyzők, kik az ilyen tanfolyamon bizonyítványt nyertek, előléptethetők a rendezendő közigazgatás bármely szolgálati fokára. E szerint a jegyzőből, ha tehetsége erre érdemesítik, lehet szolgabíró, főjegyző stb. Azok, a kik most még nincsenek közigazgatási szolgálatban, csak középiskolai érettségi bizonyítvány alapján vétetnek fel a tanfolyamra.

A névmagyarosítás gyorsítása. Gulner Gyula belügyminiszteri államtitkár intézkedéséből június elsejétől kezdve a névmagyarosítási folyamatokat a belügyminiszteriumban külön osztály fogja átvizsgálni, a minek az lesz az eredménye, hogy a névmagyarosítási ügyeket késedelem nélkül fogják elintézni. Szükséges azonban, hogy a folyamatok már a borítékon jelezzék kérésüket, mert csak így érhető el, hogy a kérvény egyenesen az illető osztályhoz jusson.

Elvi jelentőségű határozatok. Lelkészi lakások házadómentessége azon a napon veszi kezdetét, a melyen rendszámba vétetnek. (Kgbir. 146—899. sz. h.) — Mezőrendőri kihágási ügyekben a kárj. a károsult által a feljelentéskor bementett kár értékénél magasabban meg nem állapítható. (F. m. M. 13,454—899. sz. h.) — Több alkalmazottnak az iparhatóságnál való be nem jelentése egy kihágást képez. (Keresk. M. 6352—899. sz. h.) — Mezőrendőri kihágási ügyben a bizonyítékok hamisága alapján emelt perújítási kérelem csak úgy vehető figyelembe, ha a bizonyítékok hamis volta jogerős bírósági ítélettel igazoltatik. (Földm. M. 23553—99. sz. h.) — Illetékszabásnál az adóértéktől akkor sem lehet eltéríteni, ha a vétel tárgyát légeett fedelő ház képezi. (Kgbiróság 13719—899. sz. h.) — A kihágási ítéletek felebezésének korlátozásáról szóló 1900. é. 2608. e. sz. belügym. rend. nemcsak a kihágási büntető törvény, hanem a szabályrendeletek alapján elbírált ügyekre is kiterjed. (B. ü. M. 3972—899. sz. h.) — A kir. adóhivatalok nyugtái csak akkor teljes érvényűek, ha azokat a kir. adóhivatal mindkét főtisztje (adótanárnok és ellenőr) aláírják. (Kgbir. 2051—899. sz. h.) — Községi jegyzők önmivelődési egyesületének a beadványai helyegkötelesek. (Kgbir. 14514—898. sz. h.) — *A mézbor, méz-sőr s egyáltalában a mézből készült italok nem esnek borítaladó alá.* Az osztrák értékű 20, 10 és 5 kros ezüst váltópénz az 1901. évi február hó 1-ig a névérték 50 százalékaival beválthatók a kir. adóhivataloknál. (P. ü. M. 111,422—899. sz. h.) — Saját kertszettel bíró kertész iparigazolmányt még akkor sem köteles váltani, ha virágkereskedés czéljából külön üzleti helyet tart. (Keresk. M. 78,722—899. sz. h.) — A „Spitzer-féle arczkenőcs“ forgalomba hozatala tilos. (B. ü. M. 1899. ált. rend.) — Az egyévi önkéntesi kedvezmény elnyerése iránti kérvényhez csatolandó belépési bizonyítványt a sorozó tisztviselő hivatalból és díjtalanul tartozik kiállítani. (Honv. M. 39,631—899. sz. h.) — A hozomány, ha a férjnek átadatik is, tulajdonilag a házasság tartama alatt is a nőt illeti, annak kezelése és haszonélvezete azonban a férj s az ingó hozományt a házasság tartama alatt a nő visszakövetelni, illetőleg saját kezelése alá venni akkor sem jogosult, ha férjétől elváltan él. Jogszabály az, hogy a hozomány a házasság megszűntével a nő, vagy ennek elhalálozásakor örökösei által csak oly minoritás- és mennyiségben követelhető vissza, mint az tényleg adatott, vagyis, hogy a szaporulat visszakövetelés tárgyát nem képezheti. A hozomány kamatai a férjet illetik, melyek a nő adósságainak törlesztésére nem fordíthatók s a mennyiben a nő adóssága fejében lefoglaltattak, a férj tulajdonaként a foglalás alól felmentendők. (Curia (I. G. 605—899.) 1900. febr. 16.)

Irodalmi termékeink pártolásának hatása.

— máj. 23.

(?) Meddő tárgy, fogják mondani sokan, ha e cikkely czime szemükbe ötlök. Meddő tárgy, elcsépeelt thema, megvitatásának hatása, eredménye nincsen. Sok jóakaratu ember unos-untalan tárgyalta már: okos jóhiszemű érvek elmerültek

a nyomtatott betűk teigerében, elhangzottak, mint ama puszta szó, eltűntek, a nélkül, hogy nyomot hagytak volna maguk után.

Kétségtelen, ez ellenvetésnek van alapja. A valóságok igazolni látszanak azok nézetét, a kik azt állítják, hogy agitativ uton nem lehet az irodalomnak közönséget teremteni. Egy, tíz, vagy száz cikkely, legyen bármilyen okos, meggyőző, ragyogó érvelésű, fejtsé ki bármily ellenállhatlan erővel azt a nagy igazságot, hogy pezsgő, élénk kultúrét csak oly országban képzelhető, melynek népessége érdeklődést mutat az irodalmi jelenségek iránt, még egy embert sem vitt reá a könyvvásárlásra. Ezt megcáfolni nem lehet.

Az irodalom iránti érdeklődésnek és az ezzel elválaszthatatlanul egybefüggő irodalompártolásnak egész más forrásai vannak. Sokkal mélyebbek ezek és egyenesen a népek belső lelki életéből szervesen fejlődő tényezők hatása alatt állanak. Itt kell feltalálni okaikat.

Intenzív kultúréttel bíró népeknél a könyv-olvasás és ezzel kapcsolatban a könyvvásárlás a népesség bizonyos kulturális fokon álló rétegéből felfelé nélkülözhetetlen közzükség. Ilyenek a nagy nyugati országok népei mind: az angol, francia és német, melyek irodalma, szemben vitathatlan selejtesedésükkel ma a virágzás sohasem látott fokon áll. Itt az átlag művelt ember könyv nélkül meg nem lehet. Egyrészt nem mulaszhatja el, hogy a tudományok rohamos fejlődése mellett szakismereteit folyvást ne gyarapítsa: innen a szakirodalmak párhuzam izmossága, melyet p. o. Németországban csodálhatunk. Másrészt a szépirodalom iránti érdeklődés oly mérvű, melyről nekünk fogalmunk sincs, a melyet csak irigységgel bámulhatunk. A beletriszlika új termékei iránt mindenki érdeklődik s ez érdeklődés nem platonikus, hanem megnyilatkozik azokban az előtűnik elérhetetlennek tetsző sikerekben, a mely egy-egy nemesebb, nevezetesebb szerző érdekesebb könyvének, regény- vagy novellakötetének megjelenését követik. A francia Charpentier-czég némely kiadványa egy-két hét alatt éri meg a századik kiadást, a mi százezerszám jelenti a példányokat.

Nálunk, legolvasottabb írónk: Herczeg, Mikszáth, Bródy — Jókairól, mint az egyetlen kivétel nem szólnak — hét nyolcz kiadásnál többet nem érnek, s ez is évek eredménye: a tizezres példányszám pedig már horribilis. Viszonyainkat e tekintetben még csak össze se mérhetjük a külföldiekkel.

Ma ennek oka tisztán szellemi szükségletünk csekélyebb volta lenne, ha elértük volna azt, a mi egyáltalában elérhető, akkor valóban feles tintapazarlás volna e tárgy fölött elmélkedni.

Meggyőződésünk azonban, hogy ez nem így van. A magyar közönség könyvvásárló kedvét egész más, merőben külső okok bénítják meg. Elsősorban divat nálunk az irodalmat nem venni komolyan. A forum emberei, politikusok, jogászok nem tartják rendjük méltóságával összeegyeztelhetőnek azt, hogy szépirodalommal foglalkozzanak. Asszonyok léha mulatságának fogják fel a vers- vagy regényolvasást. Továbbá a kik ez előítéleten tul vannak, azoknál nem elég jelentékeny az érdeklődés az iránt, ami magyar. Szegyeenek vélnek, ha Bourget új könyve fölül nem lennének tájékozva és azt meg nem szereznék, de hidegen hagyja őket minden a mi magyar Végül van egy harmadik csoport, a mely érdeklődik minden iránt, olvas mindent, de nem annyira, hogy anyagi áldozatra is hajlandó volna. Ez a csoport — me'y legszámosabb és legveszedelmesebb — a köcsönkönyvtárhoz fordul.

Ennek kell gyökeresen megváltozni. Az intelligens középosztály szánja feleslegét kártya helyett könyvre, érdeklődnek a külföldinél jobban a magyar iránt, hagyja a kölcsönkönyvtárakat a szegény néposztálynak, melynek azok szánya vannak — s akkor majd szebb jövő fog derülni a magyar litteratúrára.

Alakítsunk Tojaskivíteli Szövetkezeteket!

(Ajánlja az Udvarhelyi vármegyei „Gazdasági Egylet“ vezetőknek figyelembe.)

Hazánk Délvidéken, Bács-, Bodrog- és Torontálmegyékhöz a tojásértékesítő szövetkezetek alakulásáról szóló hírek s a kolozsvári „Ellenzék“ f. évi 111-ik számában, a Bartha Miklós főszerkesztő vezércikkelyében „Tojaskivitel“ cz. alatt olvasható számszerű adatok és erkölcsi érvek adták a tollat nekem — egyszerű tanítónak — kezembe, hogy szóljak itt, e lap terén ez ügyben azokhoz, a kik arra hivatottak s azok közreműködésével egy nagyérdéki czél megvalósíthatson.

Midőn papírra vetem e sorokat, feltételezem teljes jóhiszeműséggel, hogy vármegyénk „Gazdasági Egyletének“ igen tiszteletre méltó, intéző tagjai előtt már

ismeretes e mozgalom és már olvasták is Bartha M. főszerkesztőnek valóban kiváló fontossággal bíró cikkelyét. Ezért nem ismétlem e lap szűk keretében az „Ellenzék“-ből olvasható cikkely tartalmát, noha 30 millió korona értékű tojaskivitelének 70 millió koronára való emelhetéséről van szó. Hanem először is e három kérdés felvetésére veszek bátorságot:

1-ször. Miért hogy nem indított már eddig a kezdetnk-kezdetén valaki valami mozgalmat e vármegyében? hadd alakulhatnának itt is a Székelyföldön, mielőbb „Tojaskivíteli Szövetkezetek“.

2-ször. Semmi szükség, semmi remény, vagy bizalom nincs-e itt nálunk arra, hogy e szövetkezetek megalakulhassanak? mint már a Délvidéken megalakult 38 tojásgyűjtő állomás és szövetkezet.

3-ször. Vagy talán kedvét vesztette-e székely gazdaközönségünk minden ilyes czélú mozgalomtól? miután a közelmúlt évben megindított s csendesen elhalgatott tejkivíteli szövetkezetet érintő mozgalom — tudomásom szeridit — itt, siker nélkül felbuzakadt.

Az első kérdésemre, jöreméységgel hiszem, hogy mielőbb megfelel a megyei Gazds. Egyletnek arra hivatott tisztviselője egy kibocsátandó felhívással. Ezt annyival is inkább kell hinnem, mert a földművelésügyi miniszter ur Ö Nagyméltósága nemcsak rokonszenvez az ily czélú mozgalommal, de a szükséges anyagi erőt, segélyt is nagy készséggel nyújtja oda, a hová kell és kérelmezik. Ennyit röviden most az első kérdésemre.

De a más két kérdésre, a t. Szerk. ur becses engedelméből, részletesebben magam felelek.

Van, — igenis égető szükségét találok annak, hogy itt a Székelyföldön minél előbb megalakulhassanak a „Tojaskivíteli Szövetkezetek“, mert elég jó tyuk-állománya van e földnek is. Ez az első ok és feltétel. De ennél mélyebbre néző okot látok én.

Látom, tapasztalom minden nap, hogy mily csekély áron, s miért? — 10 közül 8 esetben pálinkáért — adja cserébe a szegény székely gazdasszony tyuk-tojásait. Biztos tájékozottságom van, hogy a kiszűrtet korcsmárosnak, szalócsnak, itt, a faluhelyeken megszólt tojásceserén 45—50 százalék, sőt 60—70 százalék tiszta haszna is van. Evvel szemben, hogy mi a tiszta haszna a szegény székelynek, könnyen utámszámítható; de hogy mekkora az erkölcsi kára a tojásos pálinkacserén? a jó Istenen kívül — talán mi néptanítók lehetünk a leplezetlen igazság megmondható, kinlódván a gyenge és satnya gyermekesregegel.

Hogy pedig a közelmúlt évben nem vezetett óhajtott sikerre itt, vármegyénkben a „Tejszövetkezetek“ érdekében indított mozgalom, — s hogy e körülmény nem elég ok arra, hogy már jó előre kedvünket szegje a tojásszövetkezetek iránt is — hadd szóljak erről is.

Vármegyénk lakói — eltekintve a két város legközelebb szomszédos lakosoktól — emberemlékezet óta életszükségeik fedezetét, ruházatot, adót, stb., nem a te,hozamból, — elhagyom a juhtejhozamot — hanem a tejen felnevelt s a hegyi legelőknél tartott állatainak eladási árából fedezik. Osi, megszokott életmód ez, ennek igen rövid időn és rövid uton-módon való megváltoztatása, istállózási rendszerre való átmenetele sokkal nehezebb s talán veszélyesebb is, mint azt mi, itt az íróasztal mellett elképzelnél tudjuk. A tejszövetkezet előnyeit vázolja egy székely urambátyám előtt, az öreg így es csak ezt felelte: „Öcsém Uram! Tejet eladni és borjut, pénzt erőt is nevelni — két bört egy rókáról lehuzni, — ugy-e — nem lehet!“ Ez elég magyarul van mondva.

Ánde, most szólva az én székely bátyámuram előtt a tojásszövetkezetek felől, hogy dicséretelt az öreg? „Jól mondja öcsém! — lássa ezt a dolgot előbb is feltalálhatták volna! Miért nem kezdték a „szövetkezőst“ evvel a könnyebb, tisztább vásárral?“

Azért tegye csak papírosra, — kért az én öregem — mit jövedelmezhet az Ö 30 drb tyukja szövetkezés nélkül. Ne számítsuk semmibe az ételmezést, mert a csűrökertben, a négy lábuk abrakolásánál, etetésénél és a rosta hulladékból kikerülő ételmet feltudjuk abba a tojás árba, a melyet a háznál elhasználnak, ez az összes tojásdarabok számának lehet éppen fele. No, mondja: mennyire megy a boltosnak, korcsmárosnak tojáskepében pálinkáért, dohányért, petróleumért, gyűjtőszalkáért, kásaért, fűszerszámmért, stb., ha csak a legolcsóbban adjuk is a tojást? — Hát! — mondom: kerek számban annyi korona, a hány a tyukja. — „No! az ugyan nem sok, de mégis olyan rengeteg összeg, hogy évenként e nnyi állami adót — szegény ember vagyok, — nem fizetek! S milyen nagy áldás lenne, ha az adómért évenként egy-egy borjut nem kellene eladnom! Lennének a tyukok az adófizetők! Ezért bizony felette jó lenne, ha az a „tojáshejba való kerekedés, azaz: „tojaskivíteli szövetkezés“ mentől előbb létesülhetne! Hogy a kisbirtoku székelygazda ne 8—9, sőt 10-ével is poesekolna tojását 20 fillérért!“

Nohát, hogy s mint létesülhetnének „Tojaskivíteli Szövetkezetek?“ Bizony ebben az ügyben is, mint minden egyébben, első sorban a lelkeszekhez, tanítókhöz kell szólunk. Papok és tanítók ugy önmagukat, mint a népek jól felkarolt anyagi előmenetelét mozdítják elő, ha a nép előtt e mozgalmat pártolják, ismertetik és jó példajokkal előljárva, ily szövetkezeteknek tagjaivá lesznek. De a papok és tanítók előit is élére kell állania valakinek és valakiknek. Kik lehetnének mások ezek, mint a megyei Gazdasági Egyletnek igen tiszteletreméltó vezetői. Alljanak e mozgalom élére az arra hivatott vezetők.

Gazdasági Egylet Tisztelt vezetői! Önökön a szólás és a tettek sora! Fogjanak e vármegye papjaival, tanítóival kezét. Alakítsunk Tojaskivíteli Szövetkezeteket!!

Hom.-Almás, 1900. május hó 21-én.

Kriszta Sándor,

ált. isk. igazgató-tanító.

JUTALOMKÖNYVEK

a küszöbön levő vizsgákra legnagyobb választékban a „SZÉKELY-UDVARHELY“ kiadóhivatalánál kaphatók

Melléklet a „Székely-Udvarhely“ 1900. évi 21. számához.

Utatis

a hazai iparnak állami kedvezményekben való részesítéséről szóló 1899. évi XLIX. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

(3. Folytatás.)

5. §. 1. Azon gyárak és ipartelepek tulajdonosai, kik az egész vállalatra nézve részesülnek állami kedvezményekben, kötelesek a három évi adókövetési időszak első évében (január hó 31-éig) egyfelől kimutatni, hogy a vállalatokban előállított gyártmányok, illetőleg iparcikkok mindegyikére kiterjednek-e az engedélyezett állami kedvezmények és másfelől igazolni, hogy rakta-raikban más vállalatok gyártmányait nem tartják.

2. Azon gyárak és ipartelepek tulajdonosai pedig, kik nem az egész vállalatra, hanem annak csak bizonyos részére nézve részesülnek állami kedvezményekben, kötelesek a fent kitűzött határidőben vallomást adni és hiteles kivonatokkal igazoltan kimutatni, hogy a vállalatuk által az adóévet megelőző 3 évben elért üzleti eredményből mennyi esik a kedvezményezett és mennyi a nem kedvezményezett iparágakra, illetve a közös rakta-rban tartott iparcikkokra.

3. Az állami kedvezményekben részesített, nyilvános számadásra kötelezett vállalatok még abban az esetben is, ha a vállalat mindegyik üzemágára adómentességet élveznek, kötelesek évenként (márciusus hó 15—31 közti időben) részletes vallomást adni, illetőleg az 1875. évi XXIV. t.-cz. 10. §-a értelmében mérleget (nyereség- és veszteségi számlát) s közgyűlési jegyzőkönyvi kivonatot beterjeszteni, valamint a III. osztályu keresetadó, illetőleg a tőke-kamatadónak a vállalat szavatossága mellett leendő kivételese végett kimutatni azokat az összegeket, melyeket igazgatósági és felügyelő bizottsági tagjai s tisztviselői részére jutalékok czimén és netán felvett elsőbbségi, vagy jelzálog-kölcsönök czimén az elmúlt évben kifizettek.

Az 1. pont alatt említett bejelentések helyességét szükség esetén a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) megkeresésére az illetékes kerületi kir. iparfelügyelő erősíti meg.

A 2. pont alatti bevallások helyességét a törvény 1. §-ának 2. g) pontjában felsorolt bányászati vállalatok, valamint a törvény 1. §-ának 2. j) pontjában említett kutató és termelő vállalatokat illetőleg szükség esetén ugyancsak a pénzügyigazgatóság (adófelügyelő) megkeresésére az illetékes m. kir. bányakapitányság bírálja el.

6. Azon gyárak és ipartelepek, melyek a vállalat csupán bizonyos részének támogatására részesülnek állami kedvezményekben, tartoznak magukat úgy a kedvezményezett, mint a kedvezményekben nem részesített iparágakra vonatkozó külön-külön könyvvizetés kötelezettségének és módzatainak alávetni.

Ezen vállalatok tulajdonosai kötelesek azon üzem-ágakra, melyek állami kedvezményekben részesülnek, főkönyveikben külön számlát nyitni és mérlegeikben (a nyereség- és veszteségi számlán) az üzleti év végeredményét külön tételek alatt feltüntetni.

Ha azonban a kedvezményezett gyár vagy ipartelepek üzeme, a kedvezmények tartama alatt, oly iparcikkok előállítására terjesztik ki, melyek a törvény alapján kedvezményekben nem részesíthetők, az ezen iparcikkokból eredő adóköteles kereseti nyeresémen, a jelen §. szerinti külön könyvelés és adóvalomlás tárgyát képezi még abban az esetben is, ha az illető gyár vagy ipartelep a törvény 5. §-ában foglalt felhatalmazáshoz képest, az eredeti egész üzemére, arányosan leszállított időtartamra kedvezményezett.

A kedvezményekben nem részesíthető, később bevezetett ilyen üzemek megkezdésének napja, a gyár vagy ipartelep helyére, valamint a vállalat igazgatóságának székhelyére nézve illetékes m. kir. pénzügyigazgatóságnál (adófelügyelő) és kerületi kir. iparfelügyelőnél azonnal bejelentendő.

E bejelentés elmulasztása, a már engedélyezett állami kedvezmények elvesztését vonja maga után.

Az állami kedvezményekben részesített azon ipartelepek, melyek szórt-, szárított-, füstölt-, kolbász és kolbászféléket készítenek, a külön könyvvizetésen kívül kötelesek még a kedvezményekben kizárólag részesíthető kivitt cikkek mennyiségét az illető közlekedési vállalat feladási vevényeivel vagy fuvarleveleivel igazolni. (Folyt. köv.)

TANÜGY.

Felvétel a nagyszabasi tanitónő-képző intézetbe. A nagyszabasi Szt.-Ferencz-rendi nővérek nyilvánossági joggal ellátott tanitónő-képző-intézete I. osztályába az 1900/901. tanévre felvételtelre folyamodhatnak 14 életévüket betöltött olyan tanuló, kik a polgári vagy felsőbb leányiskola IV. osztályát, vagy a felső népiskola II. osztályát sikerrel végezték, vagy a folyó tanévben végzik. A kérvények folyó év június hó 15-ig a képezde igazgatóságához nyújtandók be a következő mellékletekkel felszerelve: 1. A folyamodó keresztlevele. 2. Orvosi bizonyítvány arról, hogy a folyamodó növendék teljesen egészséges, ép testi szervezettel bír s hogy különösen látási, hallási és beszélni organuma hibátlan. 3. Iskolai bizonyítvány a fennjelölt osztályok egyikéről. Olyanoknál, kik a folyó tanévben végzik ezen osztályt, a megelőző osztály bizonyítványa s az ideai időszerű értesítő esatolandó. Az ilyenek kötelesek a felvételi vizsgálatot megelőzőleg a már akkor megszerezhető iskolai bizonyítványt a képző-intézet igazgatójának bemutatni. A felvételi vizsgálatra jelentkezők hivatalos levélben meghívót kapnak, a melyben a felvételi vizsgálat napja is jelezve lesz. A felvételi vizsgálat két részből áll: írásbeli és szóbeliből. Az írásbeli vizsgálat tárgyai: magyaryelvi fogalmazvány és 2—3 egyszerű számtani példa kidolgozása. A szóbeli vizsgálat tárgyai magyaryelvi, számtani, földrajz és történelem. Köre a vizsgálatnak a polgári iskolában tanított anyaga e tárgyaknak. A szóbeli vizsgálat után a vizsgálobizottság kihirdeti a felvétel eredményét. A kérelemben kiteendő, hogy belakó vagy bejáró akar-e lenni a növendék. Ben-

lakási bavi díj (18 frt) 33 korona. Bejárók a szabályzat értelmében jóval kisebb számban vételnek föl. Prospektust a belakásról kívánatra az intézeti főnöknő készséggel küld. A III. osztályba felvehető 16. életévüket betöltött olyan tanuló, kik a felsőbb leányiskola VI. osztályát végezték; továbbá olyan övönjelöltek, kik a jelen tanév végén az övönképesítő oklevelet megszerezték, de életkoruk 18. évét túl nem haladták. Az övönök az I. és II. évfolyam tantárgy különbözeteiből vizsgálatra köteleztetnek a vallás és közokt. miniszter 26.152—1898. sz. rendeletében megjelölt anyagból s csak ennek sikeres kiállása után vételnek fel. A folyamodvány benyújtásának módja és határideje ezen jelölteknek is ugyanaz, mint az I. osztályba folyamodóknál. Nagy-Szeben, 1900. május 3-án Dr Bilinsky Lajos, képző-intézeti igazgató.

IRODALOM.

A tenger királynője. Nem valami modern angol misszról van szó, a ki óriási vízmedencében végez víz-alatti mutatványokat, hanem a tenger igazi királynéjáról, akiben hitték, a kinek áldoztak az emberek, a ki Neptun leánya s Poseidon felesége volt, kinek szentelt ligeteiben fehér márvány szobrai ragyogtak és csókolták azokat a déli nap aranybőrére sugára s a délszaki föld szivárvány-színű pilléi. A ki született tengerfenéken s játszadozott ingó-lengő vizinövények zöld levelein és fehér virágain s a ki meglátott és megszeretett Poseidon. Azóta centaurok hátán járja a tengerek birodalmát, s a merre szigonya ellátszik, lágyabban mormol a tenger és hűbben sóhajtoz a szél. Előtte, körötte aranyos szárnyu gyermekek, pogány angyalkák szállodnak, tartván köpenyének szegélyét. Üdv néked, Amphitrite! A tenger Istenőjét számtalanszor vette vésőjére, esetére a művészet. Legszébb ábrázolásainak egyike egy pompeii fallfestmény, mely egész épen maradt meg. Könyved báját megkímélte a mindent elpusztító emberi kéz, s megkímélte még a láva is. Most gyönyörű színes reprodukcióban jelent meg a Nagy Képes Világtörténet 68. füzetében, művészi mellékletül. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, a IV. kötet szerzője dr. Borovszky Samu. Egy-egy kötet ára díszes felbőrökésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek, Irod. Int. Rt. Budapest, VIII. Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedés utján.

KÜLÖNFÉLÉK.

József főherceg ő fensége a székely anyavárosban. Mint illetékes helyről értesülünk, rendkívüli szerencsében részesül székely anyavárosunk a közlelbi napokban. Folyó év június hó 9-én, szombat délután I óra 59 perckor József cs. és kir. főherczeg, lovassági tábornok, a m. kir. honvédség főparancsnoka, Nagy-Ényedről városunkba érkezik. Itt töltven az éjszakát, másnap Csik-Szeredába, a honvédség megszemlélésére tovább utazik. A népszerű és az egész magyar hazában igaz szeretettel körülvevő főherczeg — habár jó előre minden hivatalos és más ünnepést mellőzendőnek rendelt — székely anyavárosunk közönsége lelkes ovációkban szándékozik részesíteni. Az épületek lobogódszt öltenek, a várost ki-világítják s valószerűleg fáklás-zenével is megmutatja a székely anyaváros őszinte szeretetét, melylyel a főherczeg iránt viseltetik.

Kinevezés. A pénzügyi m. kir. miniszter Kováts Antal helybeli kir. pénzügyigazgatósági díjnot ideiglenes minőségű kataszteri irattartó kezelő irodatiszté nevezte ki.

Újabb felhívás városunk és vármegyénk iparosaihoz. Hollaky Arthur, vármegyénk főispánja, ugyis, mint az iparfejlesztő bizottság elnöke élére állt azon mozgalomnak, mely a mult vasárnap megtartott értekezletből kifolyólag megindult iparos polgárságunk körében. Értekezletre hívja vármegyénk összes iparosait, valamint a házi-iparral foglalkozókat is. Új irányt, lüktető erőt óhajtván adni a pangásban levő iparnak e vármegye területén. Gondos kezekkel ápolni a meglévő; megteremtteni a hiányzókat. Ezen intentio vezérelvén, ő méltósága a következő meghívó intézi vármegyénk minden rendű és rangú iparosközönségéhez s az igen fontos ügy iránt érdeklődőkhoz:

„Meghívó. A nagyméltóságú kereskedelem-ügyi m. kir. miniszter urnak székelyföldi körutja alkalmából rendezendő ipari kiállítás előkészítése czéljából van szerencsem Udvarhelyvármegye iparos közönségét, valamint az ügy iránt érdeklődőket a folyó hó 29-én, kedden d. u. 6 órakor, Székely-Udvarhelyen az iparos önképző- és segélyező-egylet nagytermében tartandó értekezletre tisztelettel meghívni. Székely-Udvarhely, 1900. május 25. Hollaky Arthur, főispán.”

Kérve kérjük összes iparosainkat, ragadják meg a kedvező alkalmat, melyhez hasonló értékkel bíró évtizedek lefolyása alatt sem kínálkozott. A kitűzött időben jelenjék meg mindenki. Nehogy úgy tűnjék fel nem remélt lanyhaságunk, mintha orvosolni való baj és támogatásra méltó székely ipar nem is léteznék. Mert mit várhatunk mástól, ha magunk sem érdeklődünk életbe vágó, a mindennapi kenyeret adó saját ügyünk iránt!

Konfirmáció. Az ev. ref. templomban ma (vasárnap) a növendékek konfirmációja rendkívüli ünnepélyességgel történik. Ugy a helybeli állami felső leányiskola énekkara, mint a székely Dalegylet igen szép és magasztos énekművekkel emelik annak értékét — Morascher Hugó zenetanár vezetése mellett.

Rendes közgyűlés. Vármegyénk törvényhatósági bizottsága évi második rendes közgyűlését június hó 16-án (szombaton) fogja megtartani.

Majláth püspök Korond gyógyfürdőn. Gróf Majláth Gusztáv püspök bérnakörútjában 21—22-dikén Korondon volt. Elsőnek Korond gyógyfürdőn időzött; vendége volt Gáspár Gyula fürdőtulajdonosnak egész kíséretével, hol méltó ünnepélyességgel fogadták. Megtekintette a kiváló fürdőtelepet és azon gyógyforrást, amelynek vizétől érzett javulást légzőszervi bajában amióta állandó fogyasztója e kiváló viznek. Deután a faluban nagy számú lovas bandérium kíséretében ünnepélyességgel fogadták.

Nőgyesületünk választmánya f. hó 20-án tartotta az új elnök Dr. Damokos Andorné elnöklésével első ülését melyen a választmányi tagok szokottan nagy számmal jelentek meg s meleg érdeklődéssel, páratlan ügybuzgósággal és dícséretreméltó egyetértéssel intéztek el a 10 pontból álló tárgysorozat minden egyes tételét. Az ülés lefolyása röviden a következő volt: Elnök tartalmas és szépen előadott megnyitó beszédében megemlékezve a régi tisztikar s választmány érdemeiről s a buzgó tevékenységet az új tisztviselőnek is szívére kötven, az ülés a tagok lelkes eljenzése mellett megnyitja. Következett a titkári előterjesztés az ügydarabok átvételéről, minek kapcsán titkár röviden vázolván az egylet hivatását, működési körét s ennek keretében az új tisztikar teendőit, egyuttal kifejezést adott azon reményének, hogy az egylet tagjainak az új elnök személye iránt a közgyűlésen tanusított őszinte bizalma és osztatlan ragaszkodása, mely egyhangu lelkesedés-el emelte őt e díszes állásra, a legszilárdabb biztosítékot nyújtja arra, hogy egyletünk az ő bőles vezetése alatt továbbra is békében és egyetértésben fogja a legszebb sikerrel folytathatni áldásos munkáját. Az alapszabályok módosításának előkészítésére Steinburg Ottóné alelnök elnökle mellett bizottság küldetett ki. Az egylet fennállása 25 éves jubileuma előkészítésére dr. Valentsik Ferenczné elnöklese alatt szintén bizottság küldetett ki. Intézkedés történt új tagok gyűjtésére. Intézkedés történt továbbá a pünkösztüi segélyek kiosztására, melyet az e czéla kiküldött bizottság az ovoda helyiségében folyó hó 27-én azaz ma délután fog eszközölni. Elnöki előterjesztés folytán dr. Heltai Ferenczné 40 koronával a felülalapító választmányi tagok sorába felvétellett. Elhatározlatott, hogy június hó 16-án a Galter-kertben egy színelőadással kapcsolatos nyári táncmulatság rendeztessek, melynek előkészítésével dr. Valentsik Ferenczné rendező elnök bizatott meg. Ezután a felmerült indítványok felett határozatok s végül a jegyzőkönyv hitelesítésére elnök 2 tagot, Demény Ferencznét és Szabady Tivadarnét felkérven s a megjelenő tagoknak az érdeklődést megköszönvén, az ülést bezárta, mely az elnök életésével ért véget.

A helyi r. kath. főgymnasium f. évi május hó 27-én d. u. fel 4 órakor, a szent év megünneplése és a magyar kereszténység IX százados évfordulója alkalmából a főgymnasium tornacsarnokában nyilvános diszünnepelet rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja az igazgatóság. Az ünnepély programja: 1. Megnyitó beszéd. Tartja Soó Gáspár igazgató. 2. Katholikus magyar egyházi ének (hymnus). Irta gr. Zichy Géza. Előadja az ifjuság vegyeskara. 3. Jubileumi gondolatok. Irta Embery Árpád. Szavalja Jánosy Béla VIII. oszt. tanuló. 4. Dialalének Handeltől. Előadja az ifjuság vegyes zene- és énekkara. 5. Ünnepi beszéd. Tartja Papp András főgymn. tanár. 6. „Szeretlek édes Istenem.” Ismeretlen szerzőtől. Vegyeskara alkalmazta Gál Sándor. Előadja az ifjuság énekkara. 7. A Celli búcsú, Endrődi Sándortól. Szavalja György Dénes III. oszt. tanuló. 8. „Ave Maria”, Handeltől. Előadja az ifjuság zenekara.

Magyar-Zsákok küldöttsége Hegedüs miniszternél. Mint mult számunkban jeleztük — addozó esüörtökön adta át vármegyénkbeli Magyar-Zsákok község küldöttsége Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszternek azt a gyönyörűen kiállított dispolgári oklevelet, melyen Fán ovich Gyula helybeli főreáliskolai tanár finom ízléssel, művésziességgel készített el. A küldöttség esüörtökön délben tisztelgett Hegedüs Sándornál Damokos Andor dr. vármegyénk alispánja és Gálly Kálmán járási főszolgabíró vezetése alatt. Erre nézve a fővárosi napilapokban következőket olvassuk: „A küldöttség tagjait Gyárfás Endre képviselő mutatta be a miniszternek. A székely atyafiak szónoka azonban egyik ékes beszédű székely volt, a kinek a neve véletlenül szintén Hegedüs Sándor. A földműves Hegedüs olyan derék, ékes, szép, kis beszédet mondott Hegedüsnek, a miniszternek, hogy a parlament e kiváló szónoka alig tudott meghatóttágában felelni. De ezután nagyon szépen, a legmelegebb szavakkal köszönte meg a megtiszteltetést és őszinte hálával vette át a dispolgárságról szóló, gyönyörűen kiállított okmányt. Azután ebédre hívta meg az egész társaságot, a zekés atyfiakon kívül az említettet, továbbá a vármegyei képviselőket: Daniel Gábor, Heltai Ferenczet, László Mihályt. Jelen voltak továbbá Hegedüs Loránt képviselő, ifj. Hegedüs Sándor fogalmazó, Hegedüs István egyetemi tanár, Hegedüs Béla stb. Az ebéden részt vettek még a miniszter neje, leánya Rózsika és Hegedüs Lorántné. Az első köszöntőt Damokos alispán mondotta a miniszterre, a székelyek közül a miniszter elétek László Péter, Gagy Lajos és György István. A miniszter s utóbb fia Hegedüs Loránt szintén felköszöntötte a magyar-zsákokat.” A küldöttség tagjai tegnap a reggeli vonattal érkeztek haza mindnyájan jó egészségben.

A helybeli önk. tűzoltó-egylet „Ruházati alapja” javára 1900. június 4-én, pünköszt másodnapján a Galter-kert helyiségében zártkörű nyári táncmulatságot rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendező bizottság. Kezdeté d. u. 6 órakor. Belépti-díj: személyjegy 1 kor. 20 f., családijegy 3 személyig 3 kor., 3 személyen felüli tagok a rendes személyi díjat fizetik. Vendéglős és czukrászról gondoskodva lesz. Jegyek előre válthatók Gyertyánffy Gábor könyvkereskedésben. Felülfizetésekköszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Népszámlálás. Az 1901-ik év január 1—10 napjain vármegyénkben is népszámlálás lesz. Erre nézve vármegyénk alispánja már most megtette a főszolgabírák utján a szükséges intézkedéseket, hogy az azzal felmerülő s a községet terhelő költségekről a jövő évi költségelirányzatukban gondoskodjanak. A számláló biztosok kerülete egyenkint 800 lakosnál több nem lehet s ezek részére 3, 4, 5 és 6 koronás napidíjak, vagy esetleg a számláló állapot után felszámítandó díjakul 4—10 fillér összegek lapaltatnak meg munkadíj czimén.

A diákmaljálisról következő sorokat vettük: Szép idő kedvezett az ideai első maljálisnak, de szépen is sikerült. Zsuffel tereben kitünő, vig hangulat uralkodott, mely tartott a reggeli órákban is. A jól sikerült mulatságon a legdíszesebb közönség jelent meg; Igy a hölgyek közül leányok: Arkossy Lenke, Bartha Margit, Rózsika, Iluska, Benke Mariska, Bencez Eteleka, Beráth Frida, Bokros Irénke, Darvay Erzsé, Doros Ilonka,

Elhrenreich Sarolta, Ferenczi Erzs, Hus és Mariska, Ferenczy Irénke és Margitka, Ferenczy Rózsika, Zsuzsika, Lenke, Flepsz Ida, Gálfi Annuska, Gyarmathy Mariska, Györke Rózsika, Hein Eszti, Jánossy Huska, Kis Erzs, Kovács Mariska, Köszegi Ilonka, László Mariska, Molnár Margitka, Pál Juliska, Erzs Gizella és Annuska, Rácz Rózsika, Santha Agótha, Solymossy Agnes és Panna, Szabó Ilonka, Szöllösi Irén, Tolvaj Margit, Zakariás Margit, Vargha Ida stb. stb. Asszonyok: Bartha Károlyné, Bíró Áronné, Demeter Dénesné, Ferenczy Gyuláné, Ferenczy Lukácsné, Ferenczy Lajosné, Gönczy Lajosné, Hein Pálné, Jánossy Gyuláné, Kovács Dánielné, László Domokosné, Molnár Károlyné, Pál Sándorné, öz. Szabó Károlyné, Szöllösi Samuné, Soós Józsefné, Solymossy Lajosné, öz. Tolvaj Zsigmondné, öz. Zakariás Józsefné, stb. Az első négyest nyolcvan pár tánczolta. A kitünő hangulat egész végig megvolt az egész mulatság fényesen bebizonyította, hogy a rendező bizottság nem hasztalan fáradozott s helyesen választotta a Galter-kertet, mert a zöld ággal dusan feldíszített terem és környéke magán viselte az igazi majális jellegét. Egyetlen fogyatkozás a cukrász hiánya volt, de nem a rendező bizottság mult, mert ez kötelességét megtette, de mert városunk területén jelenleg cukrász nincsen s mivel a rendező bizottság csak az utolsó pillanathban értesült arról, hogy az, aki magára vállalta nem jelenik meg, további intézkedést már nem tehetett. Feülfiz.: Ravasz László VIII. o. 1 kor. Kovács Lajos VIII. o. 80 fillér, Solymossy Lajosné 3 kor. Fegyvári Antal tanár 4 kor., Gábor Zsigmond 3 kor., Békó István 4 kor., Solymosi Lajos 2 kor., Gönczi Lajos ig. tanár 4 kor., Fejes Áron, Szabó Árpád, Ravasz Árpád, Solymosi Andre tanárok 2—2 kor., N. N. 10 kor., Szöllösi Samu 5 kor., Molnár Károly 3 kor., Haberstumpf 6 kor., Bedő Sándor 8 kor., Valentik Ferenc 4 kor., Pálfi Jenő 1 kor., Kállay Ferenc 1 kor., Pál Károly 1 kor., Nagy Kálmán 2 kor., N. N. 4 kor., Lajos János 1 kor., Papp Zakor Andre 2 kor., Dénes János 2 kor., Farczádi K. Károly 1 kor., János Béla 2 kor., Szilveszter Dénes 4 kor. A szíves partfogásért ez uton is köszönetet mond a rendező bizottság.

Csöbi Birtón Márton a segsvári kórházban — hova nehéz betegségében orvosi műtét végett szállították, f. hó 18-án, 80 éves korában elhalt. Temetése Csöb községben a község és vidék közönségének nagy részvétele mellett f. hó 20-án ment végbe. Az elhunyt, mint megyei törvényhatósági bizottsági tag és mint előjáró 54 évig volt a község élén s mint ilyen számtalan elismerés és díszretekben részesült. 1896. évben tüntette ki a vármegye törvényhatósága „hűszolgálatiért” elismerő okmányal, 1897 évben pedig Ó Felség a koronás érdemkereszttel.

Emléket az agyagfalvi réten. Az agyagfalvi réten felállítandó székely emlékoszlop javára, adakoztak a székelykeresztúri állami tanítóképzőintézet tanárai 1747. sz. gyűjtőívén 7 kor. 80 fill, ugyanezen intézet IV-ik osztályú tanulói 1748. sz. gyűjtőívén 4 korona 20 fillér, a III-ik oszt. gyűjtőívén 7 korona 93 fillér, a II-ik oszt. gyűjtőívén 5 korona 20 fillér, az I. oszt. gyűjtőívén 6 korona 40 fillér, összesen 31 korona 53 fillér, beküldve igazgató-tanár Borbély Sándor által. Ezt hozzáadva a már begyűjtött 2719 korona 54 fillérhez, az alap összege tesz 2751 korona 7 fillért. Fogadják a nemes szívi adakozók hazafias adományukért a végrehajtó-bizottság hálás köszönetét. Székely-Udvarhely, 1900. május hó 25-én. Ferenczi János, v. biz. pénztárnok.

Köllő Miklós beteg. A legnagyobb részvétel közlőjük, hogy Köllő Miklós, a jeles székely szobrász, a ki sok tudással és nagy anyagi aldozattal alkotta meg a segsvári Petőfi szobrot, a fehéregyházi honvédeleméket, valamint a marosvásárhelyi Kossuth szobrot, már huzamos idő óta beteg. A fiatal művészt betegsége teljesen megakadályozza abban, hogy gondolatait, ideáit formába öntthesse, hogy kedve szerint szolgálatára lehessen a szepművészeteknek és a hazafias eszméknek. Köllő, ha állapota nem javul, egy időre műtermét is bezárja. Óhajtjuk, s e tekintetben velünk érez az egész erdélyi részek közönsége, hogy jeles szobrászunk egészségét mielőbb vissza nyerje.

Kir. segédtanfelügyelői és tanfelügyelői s tollnoki állásokra hirdet pályázatot az 1900. évi költségvetésben nyert hitel alapján a vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter. Az 1600 korona, illetve 1000 korona fizetéssel és szabályszerű lakáspénzzel díjazott segédtanfelügyelői és tollnoki állásokra legkevesebb elemi iskolai tanítói oklevél minősítéssel bírók ez iránti szabályszerűen felszerelt folyamodványukat az illetékes kir. tanfelügyelőhöz f. évi június hó 20-ig adhatják be.

135 aláírással Homoród-Almás község lakossága kérvényt intézett vármegyénk alispánjához, hogy a községben előidézett egyenlenséget szüntesse meg.

Halálozás. Részvételt vettük a következő gyászjelentést: Alulírottak fájdalommal telt szívvél tudatjuk, hogy a szeretett hitves, anya, testvér és rokon Ajvász Jánosné született Puskás Mari folyó hó 21-dikén reggel 3 órakor életének 23-dik és boldog házasságának 4-ik évében hosszas szenvedés után, a haldoklók szentségének ájtatos felvételével jobblétre szenderült. Életében családjának boldogságot adott, annál nagyobb a szenvedés, mit halálával ovének okozott. Övét fenntartja a remény, a bizalom, hogy ezen veszteséget ha nem is egészben, de részben pótolhatni fogja az Istenben való hit. Hült tetemei folyó hó 23-án délután 4 órakor fognak az anyaföldnek visszaadni; lelkeért pedig az engesztelő szentmiseáldozat folyó évi május hó 24-én reggel 8 órakor fog az oláhfalvi anyaszent-egyházban az egék urának bemutatni. Nyugodjék békeben! Oláhfalva, 1900. május hó 21-én. Öz. Puskás Mihályné anyja. Puskás Márton, Puskás Teréz, férj. Ajvász Odónné testvérei, Ajvász János férje, Ajvász Olga gyermeke.

Mi az oka, hogy a városi tanács a megkötött és tudomásunk szerint — jóváhagyott villamvilágítási szerződést nem hajlja végre? Tekintetbe véve a jelenlegi világítást s az arra fordított 3200 korona évi költséget, nevetségesnek tűnik fel, hogy 800 korona különbségért mel-

lőzzünk a mostani 124 pislogó lángocskaért 150 — összehasonlíthatlanul különb — villamos fényt.

Székely kivándorlás csökkenése vármegyénkben Jóléte örömmel konstatáljuk, hogy a székely kivándorlás, illetve az utlevelek kiadása vármegyénkben nagymértékben csökkent. A folyó év április 12-ig összesen 234 utlevelet adott ki alispáni hivatalunk, míg a múlt év hasonló időszakáig 496-ot. Tehát 262 utlevellel kevesebb volt ez évben, mint a múltban.

A helybeli áll ipari szakiskola ifjusága f. hó 24-én szépen sikerült kirándulást rendezett a „Csieser” erdőrezsben. Társadalmunk előkelőségei közül számosan vettek részt a szakiskolai ifjuság ezen májusi ünnepélyén. Az ifjuság szabatos, kedves énekében, társasjátékaiban volt mit gyönyörködni. Igazán kellemes egy nap volt, a melynek emléke sokáig élni fog azok lelkében, a kik ott megjelentek.

A rugonfalvi ev. ref. egyházközség a templomalap javára 1900. évi június hó 4-én az ev. ref. iskola telkén kottaras táncvizsgalmat rendez, melyre a t. közönséget tisztelettel meghívja a rendező község. Belépő díj személyenként 50 fillér, családjegy 1 korona 20 fillér. Felülfizetéseket az egyház köszönettel fogad és azokat hirlapilag fogja nyugtázni. Kezdete d. u. 4 órakor.

Hadapród iskola Segesvárt. Segesvár rendezett tanácsu város képviselőtestülete a felállítandó hadapród iskola ügyében egyhangú határozattal kimondotta, hogy hajlandó a szükséges épületeket létesíteni, illetőleg az építési költségek erejéig a katonai kincstárnak egy kölcsönt rendelkezésére bocsátani; mindkét esetben azon feltétel alatt, ha a kincstár az építési költségek, illetőleg a kölcsön után kamattérítés ezimén olyan összeget fizet a városnak, a mennyi a város a felveendő kölcsön után fizetni tartozik. Az építési telket a város szerzi be és a kincstárnak ingyen engedi át azon megszorítással, hogy ha a vételár 60 ezer koronánál magasabb lenne, az ezen összeget meghaladó vételár az építési költségekhez hozzászámítandó. Az építési költségek egy millió koronába vannak megállapítva.

A magyar katolikus egyház 900 éves fennállásának emlékére Székely-Udvarhely felállítandó emlékmű alapja javára adakoztak: Hargita Nándor igazgató 1. sz. gyűjtőívén. Kö és agyagipari szakiskola tantestülete 7 K. 80 f., Főreáliskola tanári kara Sz.-Udvarhely 10 K., Gönczi Lajos 3 K., Weinberger Fanni 2 K., Illyés István 1 K., Fegyvári Antal 1 K., Blájer Balázs 1 K., Vargha Ida 1 K., Gy. M. 20 f., összesen 27 K. Fogadják a nemes-szívi adakozók a szobor gyűjtő-bizottsága hálás köszönetét. Embery Árpád, jegyző. Paschek Viktor, pénztárnok.

Nyilvános elszámolás. Folyó év május hó 20-án Farczádiban az egyház javára táncmulatság volt Lőrinczi József helybeli ref. pap, Vajda Ferenc k. jegyző, uri Sándor Albert, id. Lőrincz Sándor, ifj. Lőrincz Sándor, ifj. Ince István, ez Sándor Péter, al. Sándor József, Ince Gergely k. bíró és László György presbyterek felügyelete mellett A mulatság egy erkölcsileg, mint anyagilag sikerülne mondható. Jövedelem volt 35 korona és 90 fillér, kiadás 10 korona, tisztajövedelem 25 korona és 90 fillér.

Mulatságos kervény szövegét újítja fel a „Törvényeszeki és Rendőri újság.” Minden betűje mosolyog ennek a kerelemnek, melyet egész terjedelmében itt közlünk:

Tekéns es. kir. járásbírósi miniszterium ur!!

Azon alzáttal meglopott bírá való névzést, kinek érdekében az Gábor fiam befogódott, az selét tömlőzbe, kit pedig ő nem eslekedett. Mert a kérdéses évezekán, a midőn a fen tiszteit lúnak az elhozása történt volna, az Gábor fiam az annyok jóváhagyása mellett az padláson aludott, már pedig tekéns es. kir. járásbírósi miniszterium ur, teljes lehetetlenség, hogy valaki az padláson lovat lohassék, kire lsten az tanbizonóságom. Igaz ugyan, hogy az Gábor fiam a mult őszön egy kis juheselekedetben találódott és egy kis aprómarha sorja is vott, de hogy a lúhoz semmi köze, élő ember csira szemzéd, kit az napon lázammal meg is verék, mivelhogy az feleségemmel találódott, a kire ő bőlesen emlékszik. — Azon alzáttos kérelem járulok a tekéns kir. járásbírósi miniszterium urhoz, hogy a f. alatt idecsatolt Gábor fiamat a lúnak javanyújából annál is inkább felmenteni méltóztassék, mert mégis Isten ellen való véték, hogy valaki egy 6 pengős lúnak az érdekében tömlőzbe nyugodjon és a kívánatos traghahordástól elmaradjon.

Hát arra jár-e es ő!!?

tisztelem a patai nagyságát, az ám az ember uram.

Mányi Ferenc az Gábor

fiam törvényes és hiteles ura apja.

Kü l z e t.

A tekéns es. kir. járásbírósi miniszterium urhoz, tiszteletes apellátum Mányi Ferencz fuvaros embernek az 6 pengős kökénylúnak az érdekében sorba jutott törvényes és hiteles Gábor fiára névzést

Kövesden.

K. m. f. tessén bein szemléldöi.

A miskarolás hasznai. Tarcsafalvi Pálfi Dénes földbirtokostól, az Udvarhelyvármegyei gazdasági egykei elnökötől igen fontos és a gazdaközönségnek felettebb hasznos felvilágosító sorokat vettünk a sertések miskarolásának észszerűségeiről. Pálfi elnök következőleg ír: „A gazdaközönség figyelmébe ajánlom azon egyezséget, melyet egyetlen Licht Gyula városi állatorvossal a koczkák miskarolása (herélése) czéljából kötött s. mely hivatalos közlönyünk: a „Székely-Udvarhely”-ben annak idején ismertette volt. A miskarolásnak igen sokféle hasznava. A miskarolt sildő malacz jobban fejlődik, nagyobb, szebb, kövérebb, mint a ki nem herélték. Múlt nyáron Licht állatorvos gazdaságomban többeket miskar-

olt s egyetlen egy sem pusztult el, mind megélték, s ősszehasonlíthatlanul különbek lettek, mint a melyeket anyakoczkáknak meghagytam, pedig fajra a legjavát válogattam ki. Ha eladjuk, akkor is sokkal többet fizetnek az ilyen miskarolt koczáért, mint a sokkal későbbre fejlődő ártányokért, mert a miskarolt hízekonyabb. Bármily vén koczában sikeresen végre lehet hajtani a műveletet. Tarcsafalva, 1900. apr. hó Pálfi Dénes.

KÖZEGÉSSZÉG.

Védekezés a pestis ellen.

A belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a pestis behurcolásának megakadályozása tárgyában a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz:

A kereskedelmi miniszter folyó évi május hó 7-én 33551—900 IV. sz. a kelt rendeletével a pénzügyi és földművelésügyi miniszterekkel, úgy velem, valamint az osztrák es. kir. kormányval egyetértőleg, tekintettel a Port-Saidban előfordult pestis-esetekre, nevezett betegségnek onnan való behurcolását megakadályozandó, az Egyiptomból származó következő áruknak és tárgyaknak behozatalát és átvitelét tiltotta meg:

1. Használt fehérnemű, ócska és viselt ruhanemű (személyes használatra szolgáló holmik), használt ágynemű.

A mennyiben ezen tárgyak utipodgyásként, vagy lakhelyváltoztatás következtében, mint költözködési tárgyak szállítanak, azok a határ-átlépésnél az egészségrendőri vizsgálatra és eljárásra nézve fennálló külön határozatok alá esnek.

2. Rongyok, ide értve a hidraulikus erővel összesajtolt azon rongyokat is, a melyek mint kereskedelmi cikkek nagy csomagokban szállítanak.

3. Használt zsákok, szőnyegek és már használatban volt himzések.

4. Friss vagy levegőn nem tökéletesen szárított valamint meszesetlen, vagy gipszzsel, arzénal vagy egyébként nem kezelt nyers bőrök.

5. Friss (nyers) állati nyerstermények, mint osontok, körmök, paták, hólyagok, friss, nem szárított vagy nem sózott belek, a mennyiben az említett tárgyak állati hulladékok, továbbá szőr és sörte.

6. Haj.

A felsorolt áruk, vagy tárgyak átvitele az esetre, ha azoknak a szomszédos külföldi átviteli, illetve beviteli területre való beviteli engedélyezése igazoltatott, csak úgy engedhető meg, ha azok üzár mellett oly módon vannak csomagolva, hogy utközben azoknak minemű kezelése lehetetlen.

Ezen rendelet azon napon lép hatályba, a melyen az az illető vám-, illetve réhivatalok tudomására jut.

Midőn erről a törvényhatóságot tudomás- és mihez-tartás végett értesítem, egyben felhívom, hogy az Egyiptomból saját területére netán érkező utasokat tartsa két napig orvosi megfigyelés alatt, megjelvezvén, hogy ezen megfigyelés csak az illető utasoknak hatósági orvos által naponként való megvizsgálásából állhat s azok szabad közlekedésének korlátozására csakis azon esetben terjedhet ki, ha az illetőnél a hatósági orvosi vizsgálat pestis-gyanus tüneteket fedezne fel, mely esetben az egyének elkülönítése a leg gondosabban azonnal keresztülvendő s annak bejelentése az e helyről kiadott 112.391.99 számú rendelet értelmében azonnal foganatosítandó lenne.

Budapesten, 1900. évi május hó 12-én.

A miniszter helyett:

Szell Ignác sz. k. államtitkár.

HIVATALOS RÉSZ.

M. kir. államépítészeti hivatal Székely-Udvarhelyen, 301. szám. a. m. 900. Hirdetmény. Udvarhelymegyei közgazdálkodási bizottsága 1900. évi május hó 9-én kelt 7099. számú rendeletével a keresztur-etédi törvhat. közut 11—12 km. szakaszán levő 31. számú hid újrajépítést 2385 kor. 20 fillér összeg erejéig engedélyezte. A fentemlített munkálatok foganatosításának biztosítása czéljából az 1900. évi június hó 18-ik napjának d. e. 10 órájára az udvarhelymegyei m. kir. államépítészeti hivatal helyiségében a megye közg. bizottsága nevében tartandó zárt ajánlati versenytárgyalás hirdettetik. A versenyezni óhajtók felhívának, hogy a fentebbi munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, az engedélyezett költség után számítandó s a részletes feltételekben előirt 5 százaléknyi bánatpénzzel ellátott zárt ajánlataikat kitűzött nap d. e. 10 órájáig a nevezett hivatalhoz anynyival inkább igyekezzenek beadni, mivel a későbbben érkezettek figyelembe nem fognak vétetni. Ajánlatok a költségvetéshez visszonyított százalékos árendés vagy áremelés mellett tehetők. A szóban forgó munkálatra vonatkozó műszaki művelet és részletes feltételek a nevezett m. kir. államépítészeti hivatalnál, a rendes hivatalos órákban, naponként megtekinthetők. Székely-Udvarhelyen, 1900. május hó 21-én. A hivatal főnöke: Diószeghy Samu, kir. főmérnök.

Másolat. 9415—900. szám. A tekintetes alispáni hivatalnak Székely-Udvarhely. Ismeretlen helyen született, egyidejűleg Ungvárott tartózkodott Mózes vallásu, körülbelül 50 éves napszamos Reider József nevű egyének illetős. nem lévén megállapítható, tisztelettel felkérjük, miszerint nevezett hatósága területén nyomoztatni, fel-

találása hallgató kedjék. 30-án. S megye szögab sét elre tét vár Damoko Ud alisp. Ud ségi elől Rugonfa lépett sz Udvarhel gróf Láz

Ud alisp. Ud ség elől Sz.-Kere fellépett kely-Udv lyett: gr

Ud alisp. U község hogy a nyosan Székely- helyett:

Ud alisp. U község hogy a nyosan Székely- helyett:

Sz. 14

Köz séli és egyletek. 8 napi ké érdekeltek adok elő mében ki Sz.-

Ege központ t a szokott

V.

tartja, me telmében hozatalra d. u. 1 ó megjelen

1. M

2.

megadása

3. M

4. T

5. A

6. A

Dec

üzletresze

K

egy

és

nek

találása esetén öt illetőségére nézve körülményesen kihallgattatni s az eredményről mielőbb értesíteni sziveskedjék. Arad sz. kir. város tanácsától 1900. évi április hó 30-án. Salacz Gyula, s. k., polgármester. Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 8343—900, alisp. Három főszolgabíró és rendőrkapitányságnak. Benti egyén körözését elrendelem s az eredményről f. évi július 1-ig jelentést várok. Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi május hó 16-án. Damokos, alispán.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 9128—1900. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előjáróságának. Közhirrétét végett értesitem, hogy Rugonfalva község sertésállományában szörványosan fellépett sertésorbáné miatt a zárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1900. évi május hó 21-én. Alispán helyett: gróf Lázár, főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 9127—1900. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előjáróságának. Közhirrétét végett értesitem, hogy Sz.-Keresztúr község sertésállományában szörványosan fellépett sertésorbáné miatt a zárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1900. évi május hó 21-én. Alispán helyett: gróf Lázár, főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 9810—1900. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előjáróságának. Közhirrétét végett értesitem, hogy a Szaldobos község sertésállományában szörványosan fellépett sertésorbáné miatt a zárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1900. évi május hó 22-én. Alispán helyett: gróf Lázár, főjegyző.

Udvarhelyvármegye alispánjától. Sz. 9179—1900. alisp. Udvarhely város polgármestere és valamennyi községi előjáróságának. Közhirrétét végett értesitem, hogy a H.-Oklánd község sertésállományában szörványosan fellépett sertésorbáné miatt a zárlat elrendeltetett. Székely-Udvarhelyt, 1900. évi május hó 22-én. Alispán helyett: gróf Lázár, főjegyző.

HIRDETÉSEK.

Sz. 1432—900. v. ado. hiv.

Hirdetmény.

Közhirrététik, hogy az 1900. évi III-ad oszt. kereseti és a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adóajztroma a városi adóhivatal helyiségében 8 napi közzemlére kivan téve, melynek megtekintésére érdekeltek azon figyelmeztetéssel hivatnak fel, hogy az adók előírása végett, fentti hivatalnál a törvény értelmében kiskönyvecskéiket mutassák be.

Sz.-Udvarhely város adóhivatala 1900. máj. 23.

Gálffy Endre,
adóügyi előadó

Meghívó.

Ege és vidéke Hitelszövetkezet, mint az országos központ tagja — folyó évi május 27-én d. u. 1 órakor, a szokott helyiségében

V. évi rendes közgyűlését

tartja, melyre a tagok az alapszabályok 24. pontja értelmében meghívottnak, oly megjegyzéssel, ha határozat hozatalra nem teljes számmal jelennek meg, június 5. d. u. 1 órakor ányian fognak határozni, a mennyien megjelennek.

Napirend:

1. Múlt évi üzleti jelentés tárgyalása.
2. Zárszámadás megvizsgálása és felmentvény megadása.
3. Méréleg megállapítása.
4. Tiszta jövedelemről való rendelkezés.
5. Az igazg. és felügyelőbizotts. újja alakulása.
6. Az országos központra belépés feletti határozat. Deczember hó 31-én a tagok száma volt 102, üzletrészeinek száma pedig 142.

A felügyelő-bizottság által megvizsgált évi mérleg a község házában kifüggesztve, mindenki által megtekinthető.

Kelt Egében, 1900. május hó 1-én.

Az igazgatóság.

Sz. 3019—900. kig.

Pályázati hirdetmény.

Székely-Udvarhely rendezett tanácsa városnál megüresedett két rendőri állásra pályázatot hirdeték. Évi fizetés 480 korona, lakbér 48 korona, ruha-átalány 100 korona.

Pályázhat magyar honos, katonaviselt, negyven éven alóli egészséges testalkatu, jó erkölcsű, irni, olvasni tudó egyén.

Pályázati határidő 1900. június hó 15.

Székely-Udvarhelyt, 1900. május hó 15-én.

Gyarmathy Dezső,
polgármester.

Helyi ujdonságok!

Képes
Levelező-lapok
mintegy 5000 féle
művészes kivitelben

„Székely-Udvarhely“
kiadóhivatalában
(Betegh Pál könyvkereskedése
Kossuth-utca) kaphatók.

Helyi ujdonságok!

Marhahus
kütője 36 kr.

Marhahus
kütője 36 kr.

MÉSZÁROS-
ÉS
HENTES-ÜZLETET

nyitottam Székely-Udvarhelyt Kossuth-utcai saját házamban üzleti helyiségében („Budapest“ szállóval átellen). — Naponta friss virsli, szafaládé, lengyelkolbász, parizer, kassai és szebeni felvágottak, friss zsír és túró nálam a legzolidabb árakban, pontos és tiszta kiszolgálással. Ugyintén friss marha-, sertés- és borjúhúsok is kaphatók. Helyiségemben elkülönítve termények (török-buza), buza, rozs, zab, stb legolcsóbb elárulásával és legmagasabb árban való megvételével is foglalkozom. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. Szives pártfogást és hazafias támogatást kérve, vagyok

kész szolgálattal:

Balásy Ignác,
mészáros és hentes.

BAGZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó üzlete
Székely-Udvarhelyt, Főter,
a Gyertyánffy-féle kereskedéssel szemben.

Pontos kiszolgálás! Szolid árak!

Van szerencsém a m. t. közönség szives figyelmét nagy választékú legdivatosabb raklárán tartandó férfiruha szövetekkel felszerelt **férfiszabó üzletemre** tisztelettel felhívni. — Azon körülmény, hogy a budapesti első szabászati iskolát sikeresen végeztem, teljes biztositékot nyújt a m. t. közönségnek, hogy pontos és izléses öltönyöket vagyok képes előállítani. Ezzel és lelkiismeretes kiszolgálással igen tekintélyes vevőkört sikerült megnyerhetnem. Köszönetet mondok a szives pártfogásért, kérem azzal továbbra is megfizetni kegyeskedjenek.

Továbbá még azon sajátosság kedvezményben részesitem tisztelt megrendelőmet, hogy azon ruhákat, mik nálam lettek megrendelve, ócskulás esetében mértéktelenesen, bérmentve javítom és takarítom.

Kész szolgálattal:
BAGZÓ LÁSZLÓ
férfiszabó.

Hazai és angol szövetek! Csinosság és tartóságot jótállás!

Uj cukrász-üzlet.

Tapasztalva e városban egy cukrász-üzlet hiányát, elhatároztam, hogy a Központi Szálloda helyiségében

* cukrász-üzletemet *

újra megnyitom. Naponta friss írók tészták, krém-bélesek, Hasék, indiai tánkók, diós, mandulás, cukros sütemények és disz-torták, különféle krémek, fagyaltok és jeges kávé már most kaphatók. Menyekzők, keresztelők és diszbankettek kiszolgálását a legizlésebb ételkkel eltáva, méltányos árak mellett elvállalom.

Szives pártfogást és további bizalmat kérve, kész szolgálattal:

Walter Vilmos,
cukrász.

HALTRICH ADOLF

KERÉKPÁR-RAKTÁRA
MEDGYESEN.

A ki valódi, jó és olcsó kerékpárt ohajt vésárolni, forduljon házánk erdélyi részének legnagyobb és legrégebb kerékpár-raktárához: Haltrich Adolffhoz Medgyesén, a hol a Steyri fegyver-gyár főképv.

selete is van. Ezen gyártmányok a világ legjobb kerékpárai s itt 120 frittól (240 korona) kezdve már kaphatók. Ugyintén az összes kerékpár-ruka selete is 10'lyton raktáron vannak. Kerékpár javítások szak-szerűen és a legpontosabb kivitelben eszközöltetnek.

BETEGH PÁL

→ KÖNYVNYOMTATÓ ÉS KÖNYVKÖTŐ INTÉZETE

könyv-, papir-, író- és rajzser-kereskedése.

Könyv- és ujságkiadó vállalat.

A „NAGY-KÜKÜLLŐ“ kiadóhivatala.

A Székelyföld legnagyobb és legolcsóbb nyomtatványraktára.

— SZÉKELY-UDVARHELYT (Kossuth-utca). —

A „Székely-Udvarhely“ ezimű ujság (Udvarhelyvármegye hivatalos lapja, az udvarhelyvármegyei községi és körjegyzők egylete, az udvarhelyvármegyei általános tanító-egylet és az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület hivatalos közlönye) **szerkesztősége és kiadóhivatala.**

Minden e körbe tartozókat a legpontosabban, nyomdai és könyvkötői munkákat csinos, szolid és lelkiismeretes kivitelben — olcsó áron — teljesít ugy helyben, mint az ország bármely részében.

Ugy a „Nagy-Küküllő“, mint a „Székely-Udvarhely“ részére **hirdetések a legolcsóbb árszabás mellett** vételnek fel. Mutatványszámok **ingyen és bérmentve** küldetnek a kiadóhivataltól.

Szám. 2294-1900. tkvi.

Hirdetmény.

A szekelyudvarhelyi királyi törvényszék, mint telekkönyvi hatóság részéről közhírré tételik, hogy Szentgyházás-Oláhfalva községe végrehajthatóknak Ambrus Ignác szentgyházás-oláhfalvi lakos végrehajtást szenvedő ellen 835 korona 60 fillér s jár. kielégítése végett ezen kir. törvényszék területéhez tartozó, a szt.-oláhfalvi 755. tjkvbe felébe Ambrus Ignác alperes és másik feleiben társtulajdonos neje Csizsár Róza nevére irt A + 4289 1., 4291., 4292-1., 4294. hrsz. 60 korona; 807-1., 8072-2. hrsz. 200 korona kikiáltási árban az 1881. LIX. t.-cz. 156. §-a értelmében egészben, 566. tjkvbe foglalt + 2511. hrsz. fekvőből 422 öi Ambrus Ignác jutaléka 10 kor., 704. tjkvbe A + 1 hrsz. fekvő 1400 korona, a szentgyh. oláhfalvi 521. tjkvbe A + 1144. 50 kor., 4289-2., 4290., 4292-2., 4293. hrsz. 30 kor., 4866-2., 4867., 4868., 4869-1. hrsz. 80 kor., 5389-3., 5391. hrsz. 140 kor., 5484-1. hrsz. 30 kor., 5489., 5508. hrsz. 34 kor., 5528. hrsz. 32 korona, 5677-2. hrsz. 12 kor., 5697-5698. hrsz. 44 korona kikiáltási árban az 1900. évi július hó 18-ik napján d. e. 9 órákor Szentgyházás-Oláhfalva község házáján megartandó nyilvános árverésen a leg-többet ígérőknek el fognak adni. A venni szándékozók tartoznak a becsárnak 10 százalékát készpénzben vagy óvadékképes papírban a kiküldött kezéhez letenni. Az árverés további feltételei a hivatalos órák alatt a tkvi hatóságnál tekinthetők meg.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.
Sz.-Udvarhelyt, 1900. évi április hó 12-én.

Dr. Voith,
kir. tsvzéki egyes bíró.

Ne legyünk elfogultak!

A legkitünőbb, hamisítatlan tiszta

SÖRT

ittthon kaphatjuk. Másfelől pedig saját magunknak gazdálkodunk, mert árpankat, komlókat csakis itt dolgozzák fel. **HAURIK ALFRÉD** sörgyártmánya bármely hazai, vagy külföldi készítménnyel kiállja a versenyt és mégis sokkal olcsóbb, mert a szállítási költség a vevő javára megmarad. Tehát minden igaz szekely hazafi csakis **Haurik-féle szekelyudvarhelyi sört** követeljen.

Üzlet kibővítés.

Üzlet-áthelyezés!

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek becses tudomására hozni, hogy a Szombatfalvi-utcában 2 év óta fennálló fűszer, anyag, festék és liszt

üzletemet a felső piacra helyeztem át (özv. Csép István-féle ház), hol azt teljesen újja szerveztem és a mai kor igényeinek megfelelően porcellán, üveg-és lámpa szakmával kibővítettem.

A nagyérdemű vevőközönség eddigi szíves pártfogásáért köszönetet mondva, kérem szíveskedjenek ezután is becses támogatásukban részesíteni.

Mindig a legpontosabb és legelőnyösebb kiszó galást ígérve, szíves látogatásukat kérem és vagyok

Szekely-Udvarhely, 1900. május hó.

Szentpétery Gergely.

Üvegezési vállalat.

BOR

tiszta természetes erdélyi és magyarországi termés, melyek *valódiságáért* teljes felelősséggel szavatol

FERNENGEL GYULA

jóhírű pinczejéből Székely-Udvarhelyt (Kossuth-utca) kapható a következő előnyös árakban:

Nagyban 56 literen felül hektoliterenkint 36 koronától 140 koronáig.

Kicsinyben literenkint 56 fillértől 2 korona 80 fillérig.

Részletes árjegyzék, minta ingyen és bérmentve.

Pártoljuk a hazai ipart!

A Székelyföldön sok olyan sör kerül forgalomba, mely nem idevaló gyártmány, pedig

BÜRGER ALBERT

marosvásárhelyi söröződejében

olyan sör készül, mely bátran veteke-dhetik a köbányaival, avagy bármely más külföldi gyártmánnyal.

Kérjük ennélfogva a nagyérdemű közönséget a szekely ipart pártolni és a vendéglőkben csakis

marosvásárhelyi sört

követelni.

Pártoljuk a hazai ipart!

IRJUNK

Müller-féle tentával.

TÁMOGASSUK

A MAGYAR IPART!

KÉSZ CZIPŐK

az Orbán, Nagy és Tamás czipészüzletében Sz.-Udvarhelyt a legnagyobb választékban, általánosan elismert legjobb és legcsinosabb kivitelben kaphatók urak, hölgyek és gyermekek részére. — Ugyiszintén elvállal minden e szakmába vágó, legkényesebb igényeket is kielégítő megrendeléseket, javításokat teljesen versenyképes árak mellett. — Vidéki megrendelések találó használt czipő beküldése után legpontosabban és gyorsan utánvétel mellett eszközöltetnek. Nem alkalmas árak készséggel visszavétnetnek és kicseréltetnek. — Készítményeinkért czégnünk jó hírneve kezkeskedik. — Szíves pártfogást kérve

Orbán, Nagy és Tamás
czipészüzlete Székely-Udvarhelyt.

PANAJOTH ALBERT MŰLAKATOS

TECHNIKAI MŰHELYE

SZEKELY-UDVARHELYT. — KOSSUTH-UTCZA 44.

A t. közönséget van szerencsém értesíteni, hogy jó nevű üzletemet a jelenkor igényeinek megfelelőleg berendeztem s állandóan raktáron tartok valódi Singer és Medium (posztó-varró), Viberatis arikahajós és bőrvarró Hové, valamint szabó gépeket, melyek már többeket fölülmúltak. Valódi aczel-gépeimért 10 évig jótállok s vevőimet azon kedvezményben részesítem, hogy a nálam vásárolt gépeket ingyen javítom. A varrógépek raktáromon 33-100 frtig kaphatók.

A legfinomabb augol kerékpárok és kerékpár-kellékek állandóan nálam legolcsóbban kaphatók. Raktáron tartott gépeimért 2 évig jótállok. 1 és fél óra alatt kerékpároznai bárkit megtanítok. Villamos-jelző készülékek, villamos esengők, telefonok, vízvezetékű berendezések a legolcsóbb árak mellett eszközöltetnek.

Monarch-féle gépek 100 frt. Pesoch-gépek 140 frttól 200 forintig.

Bármily gépek javítását, lakatos munkák, épületvasalások (rácszatok), sirkerítések készítését saját vagy idegen minták után elvállalom és pontosan teljesítem.

Tűzelők (takaréktűzhelyek) nagy választékban, kedvező árak mellett, esetleg előnyös részlet-fizetésre is.

Teljes tisztelettel:

Panajoth Albert.

Váltó-ekék legjobb kivitelben.

PAPP ZAKOR ENDRE

vasnagykerekeskedése

az „Arany kaszához” Sz.-Udvarhelyt.

Van szerencsém egy a helybeli, mint vidéki nagyközönség igen becses figyelmét felhívni gazdagon berendezett

VASNAGYKERESKEDÉSEMRE.

Dus raktárt tartok a következő cikkekben: Mindennemű vajdahunyadi vasak, szer-számok és rugó aczelok, sodrony-, kovácsolt és gépszegek. Mindennemű szij-gyártó-kellékek, kocsí- és szekértenge-lyek, fűtő- és főzőkályhák. Épület- és butorvasalások. Konyha- és háztartási cikkek.

Aczel váltó-ekék, gazdasági gépek, legjobb minőségű kaszák, kapák és fenőkövek. Valódi chinaezüst, alpacca-és csont-éveszközök. Mehészeti és kertész-eszközök. Legjobb minőségű mülep.

Postai megrendelések pontosan eszközöltetnek. Jutányos ár és pontos kiszolgálás!

Igen becses pártfogásért eszedzve

teljes tisztelettel:

Papp Zakor Endre
vaskereskedő az „Arany kaszához”.

Portland- és románczement-nagyraktár.

Richter-féle

Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hírneves háziszser ellentállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fájdalomcsillapító be-dörzsöléséknél alkalmaztatik köszvény-nél, csúznál, tagszaggatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerű háziszser, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegentki árban majdnem minden gyógyszerárban készlet-ben van; fő raktár: **Török József** gyógy-szerésznél Budapestben. Bevásárlás alkalmá-val igen óvatosak legyünk, mert több kiseb-bértékű utánzat van forgalomban. Ki nem akar megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter czéggeljelzés nélkül mint nem valódit utasítsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállítók.